

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Mestni trg 7, 3310 Žalec

Tel. 03 710 17 88

E-pošta: iris.skerbot@ce.kgzs.si

Žalec, 12.08.2010

VARSTVO OLJNE OGRŠČICE v jeseni

Zatiranje plevelov

K zatiranju plevelov v oljni ogrščici lahko pristopimo podobno kot pri pridelavi ozimnih žit, saj so tudi plevelne združbe, ki se razvijejo v posevkih ogrščice podobne žitnim. Predvsem nam v pridelavi ogrščice lahko delajo težave rastline samosevnih žit, srakoperec, smolenec, ščir, kostreba in druge križnice (npr. repica). Pri hibridih oljne ogrščice, ki so nižje rasti, moramo plevela bolj temeljito zatirati, saj so manj konkurenčni od plevelov. Zapleveljenost pa ima vpliv tudi na glivične bolezni stebela.

Priporočljivo je, da njivo za setev pripravimo zgodaj in počakamo, da pleveli vzniknejo in površino prebranamo (izvedemo mehanično zatiranje plevelov). Na njivah z majhnim potencialom plevelov, uporaba herbicidov ni potrebna, če setev opravimo v optimalnih pogojih in jeseni nastopi zgodnji mraz. Mehanično zatiranje plevelov lahko opravimo tudi po vzniku posevka z uporabo česal. Posevki morajo biti v tem primeru zelo natančno posejani in česalo mora imeti ustrezno usmerjene roglje, saj lahko sicer s prečesavanjem povzročimo veliko poškodb.

Herbicide lahko v posevkih uporabimo jeseni pred vznikom ali po njem in zgodaj spomladi. V naših razmerah se zatiranje plevelov večinoma opravi jeseni, izjemoma v, zaradi bolezni ali vremena, razredčenih posevkih zatiranje opravimo spomladi (tu nastopijo težave z okopavinskimi pleveli). Optimalno gost posevek hitro prekriva tla in tako preprečuje rast in razvoj plevelov.

Za zatiranje širokolistnih in ozkolistnih plevelov v posevkih oljne ogrščice lahko uporabimo naslednje registrirane herbicide:

Pripravek aktivna snov	odmerek	uporaba varstvo voda	opombe
ZA ZATIRANJE ŠIROKOLISTNEGA IN OZKOLISTNEGA PLEVELA PO SETVI, VENDAR PRED VZNIKOM PLEVELOV IN OGRŠČICE			
BUTISAN-S* 27.11.2010 metazaklor 50%	2 – 3 l/ha	Za zatiranje travnega in širokolistnega plevela. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov s tem, da tretiramo najmanj 20 m od njih.	karenca: zagotovljena s časom uporabe. V primeru, da po tretiranju pade veliko padavin (več kot 15 mm), lahko pride do začasnega zastoja v rasti, v primeru slabe priprave tal pa tudi do razredčitve posevka.
DEVRIKOL 45 FL napropamid 45 %	2,5 l/ha	Za zatiranje nekaterih vrst enoletnega (ozkolistnega in širokolistnega) plevela. Uporaba v ozimni oljni ogrščici pred setvijo z inkorporacijo na globino 2-5 cm Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov s tem, da tretiramo najmanj 20 m od njih.	karenca: zagotovljena s časom uporabe. Sredstva ne smemo uporabljati na peščenih tleh ali zemljiščih, ki vsebujejo več kot 10% humusa in na izrazito suhih ali vlažnih tleh. Ne deluje na plevela iz družine križnic in razhudnikovk.
TERIDOX 500 EC dimetaklor 50%	2,0 l/ha	Herbicide za talno rabo (ustavi rast plevela takoj po vzniku). Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se tretira v oddaljenosti 40 m tlorisne širine od vodnih vrov.	karenca: zagotovljena s časom uporabe. Sredstvo smemo na istem zemljišču uporabiti le 1x vsako 3 leto!
ZA ZATIRANJE ŠIROKOLISTNEGA IN OZKOLISTNEGA PLEVELA PO VZNIKOM PLEVELOV IN OGRŠČICE			
FUEGO metazaklor 52,63%	1,5 l/ha	Uporaba v času po vzniku oljne ogrščice (od razvojne faze klični listi popolnoma razgrnjeni, pa do pojava prvih dveh pravih listov) in po vzniku plevela (ne kasneje, ko plevel razvije več kot 2 prava listov). Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se s sredstvom ne sme tretirati v območju 20 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda.	karenca: zagotovljena s časom uporabe.
BUTISAN 400 SC metazaklor 40%	2 l/ha	Uporaba v ozimni oljni ogrščici takoj po vzniku gojenih rastlin, preden plevel vzkali oziroma najpozneje do stadija 2. lista plevela. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se s sredstvom ne tretira v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda.	karenca: zagotovljena s časom uporabe. Za učinkovito delovanje je pomembna priprava tal, tako da je zemljišče brez grud in kamenja. Seme mora biti dobro prekrito z zemljo. Sredstvo se aktivira s pomočjo talne vlage. Do fitotoksičnosti lahko pride v primeru, če takoj po tretiranju močno dežuje (več kot 30 mm) ali če so rastline pod fiziološkim stresom (neustrezne razmere za rast, poškodbe zaradi drugih fitofarmaceutskih sredstev, bolezni ali nizkih temperatur).

Pripravek aktivna snov	odmerek	uporaba varstvo voda	opombe
ZA ZATIRANJE OZKOLISTNEGA PLEVELA PO VZNIKU PLEVELOV IN OGRŠČICE			
AGIL 100 EC* 26.1.2011 propakvizafop 10%	1 – 2 l/ha	Za zatiranje enoletnega in nekaterih vrst večletnega ozkolistnega plevela (pred pričetkom cvetenja oljne ogrščice). Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, jezer, vodnjakov in vodnih izvirov S tem, da se tretira najmanj 20 m od njih.	karenca: zagotovljena s časom uporabe
ARAMO tepraloksidim 5%	1 – 2 l/ha	Za zatiranje enoletnega in večletnega ozkolistnega plevela po vzniku gojene širokolistne kulture. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da se s sredstvom ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 5 m od meje brega voda 2. reda.	karenca: 90 dni. Uporaba v ozimni oljni ogrščici dovoljena v jeseni do razvojne faze 9 listov; v jari oljni ogrščici uporaba dovoljena do razvojne faze 6 listov. Ne priporoča se tretiranje v sušnih razmerah in pri nizkih oziroma visokih temperaturah.
FOCUS ULTRA* 31.12.2010 cikloksidim 10%	1 – 4 l/ha	Za zatiranje enoletnega in večletnega ozkolistnega plevela. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, jezer, vodnjakov in vodnih izvirov S tem, da se tretira najmanj 20 m od njih.	karenca: 100 dni.
FUSILADE FORTE fluazifop-p-butil 15%	0,8 – 2 l/ha	Za zatiranje enoletnega in večletnega ozkolistnega plevela Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, jezer, vodnjakov in vodnih izvirov tako, da se tretira najmanj 20 m od njih.	karenca: 90 dni. Ne uporabljati v vročem in vetrovnem vremenu.

Opomba: * datum veljavnosti registracije

Zatiranje bolezn in škodljivcev

V pridelavi oljne ogrščice lahko težave povzročajo tudi različne bolezni in škodljivci. Najpogostejše težave nastopijo zaradi obolelosti z belo gnilobo, suha trohnoba stebela kapusnic, črno pegavostjo kapusnic, sivo plesnijo,... Že v jesenskem času lahko škodo na posevkih oljne ogrščice naredijo bolhači, kljunotaji in seveda tudi repna grizlica, kasneje pa lahko težave povzročajo tudi drugi škodljivci.

BOLHAČI (repični bolhač (*Psylliodes chrysocephala*), kapusovi bolhači (*Phyllotreta* sp.))

povzročajo poškodbe rastlin z izjedanjem listov. V primeru, da ogrščico posejemo dovolj zgodaj in se rastline hitro razvijajo, hrošči ne morejo povzročiti toliko poškodb, da bi rastline zaradi tega propadle. Kapusovi bolhači so nevarni zlasti v sušnih poletjih in dokler rastline ne oblikujejo treh listov. Hroščki repičnega bolhača so nevarni dokler so vznikajoče rastline v stadiju kličnih listov, kasneje njihove poškodbe ne morejo več bistveno ogroziti razvoja rastlin. Nevarnejše so ličinke repičnega bolhača, ki se jeseni zavrtajo v stebela in jih čez zimo močno oslabijo. Takšne rastline slabše prezimijo, spomladi počasneje rastejo ali pa čez zimo popolnoma propadejo.

Prag za zatiranje hroščev je presežen, če na rastlinah v stadiju kličnih listov opazimo več kot 50 % rastlin z več kot 2 izjedama na kličnih listih. Kasnejše zatiranje hroščev je smiselno v toplih jesenih. Zatiranje bolhača skušamo združiti z zatiranjem repne grizlice ali v primeru kasnejšega zatiranja z zatiranjem gosenic sovk. Zatiranje bolhača opravimo zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, ko je na rastlinah rahla rosa in ni vročine.

REPNA GRIZLICA (*Athalia rosae*)

15 mm dolge črne pagosenice z belo sivo črto na boku in 8 pari zadkovih nog objedajo listje ogrščice vse od vznika do konca oktobra. Nevarne so zlasti dokler ogrščica ne oblikuje 4 dobro razvite liste. Ker so zelo požrešne lahko posevek popolnoma objedo v nekaj dneh, zato je potrebna pogosta kontrola posevkov.

Potreba po zatiranju je odvisna od skladnosti razvoja ogrščice in pojava pagosenic.

Prag za zatiranje:

- 20 pagosenic na m², ko ima ogrščica prva dva lista,
- 1 pagosenica na rastlino, ko ima ogrščica 4 dobro razvite liste.

Hkrati z zatiranjem grizlice opravimo zatiranje gosenic belinov.

V primeru preseženih pragov gospodarske škode lahko v jesenskem času za zatiranje škodljivcev v oljni ogrščici uporabimo naslednje insekticide:

Pripravek aktivna snov	odmerek	za zatiranje	opombe varstvo voda
DECIS 2,5 EC deltametrin 2,5 %	0,3 l/ha	repičarja in drugi škodljivcev	karenca: 45 dni. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. reda in 10 m od meje brega voda 2. reda.
FASTAC 10% SC **28.8.2010 alfa-cipermetrin 10%	0,10 l/ha	repne grizlice in repičarja	karenca: 42 dni. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, jezer, vodnjakov in vodnih izvirov s tem, da tretiramo najmanj 20 m od njih.
FASTAC 100 EC alfa-cipermetrin 10%	0,10 l/ha	repnega bolhača, kljunotaja, redkvinega kljunotaja, kapusove luskove hrzice in repičarja	karenca: 49 dni. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se s sredstvom se ne sme tretirati v območju 20 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda.
KARATE ZEON 5 CS lambda-cihalotrin 5%	0,15 l/ha	listnih uši, kljunotaja, repičarja in drugih grizočih žuželk	karenca: 28 dni. Zaradi zaščite vodnih organizmov upoštevati netretiran varnostni pas 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. reda in 10 m tlorisne širine od meje brega voda 2. reda.
MAVRIK 240* 31.12.2010 tau-fluvalinat 24 % Sredstvo je dovoljeno uporabljati le s traktorskimi škropilnicami in pršilniki!	0,2 l/ha	repičnega kljunotaja, stebelnega in črnega kapusovega kljunotaja, repičarja, redkvinega kljunotaja, repičnega bolhača in kapusove luskove hrzice	karenca: 56 dni. Pri tretiranju je potrebno preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se s sredstvom ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. reda in 10 m tlorisne širine od meje brega voda 2. reda.

Opombe: * datum veljavnosti registracije
** rok odprodaje zalog

POZOR: Pridelovalci vključeni v IPL lahko po potrebi (preseženi pragovi škode) za zatiranje repne grizlice in / ali belinov v posevkih oljne ogrščice uporabite sredstva na osnovi aktivne snovi alfa-cipermetrin, lambda-cihalotrin in deltametrin!

Pred uporabo fitofarmacevtskega sredstva obvezno preberite in upoštevajte navedbe na etiketi oziroma v navodilu za uporabo.

Pri tretiranju ravnajte tako, da **preprečite onesnaženje** vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov (upoštevajte varstvene pasove) ter poskrbite za **varstvo čebel!**

Za pravočasno ukrepanje je seveda potrebno preko cele rastne dobe spremljati zdravstveno stanje posevkov, kajti izbira registriranih fungicidov in insekticidov za uporabo v oljni ogrščici ni pretirana.

Pripravila: Iris Škerbot, univ. dipl. inž. agr.
svetovalec specialist II (za varstvo rastlin)